

14. februar 2018, Ljubljana

ZDRUŽENJE SLOVENSКИH
KATOLIŠKIH SKAVTINJ
IN SKAVTOV
*THE SLOVENIAN CATHOLIC
GIRL GUIDES AND BOY
SCOUTS ASSOCIATION*

Ulica Janeza Pavla II. 13
SI-1000 Ljubljana
Slovenija

T: +386 1 433 21 30
F: +386 1 430 02 91
M: +386 31 210 944
E: info@skavti.si
W: www.skavti.si

Govornica s strani Skavtov bo:

Barbara Tehovnik,
skavtinja in projektna sodelavka na programih za zdravje

Skavti poudarjamo **moč in pomen neformalnih izobraževalnih dejavnosti** v najbolj občutljivih obdobjih posameznikovega življenja - v otroštvu in mladosti. Skavtske dejavnosti omogočajo mladim, da utrdijo in razvijajo dobre družinske vzorce, da odpravijo slabe navade, se razbremenijo duševnih stisk (*si olajšajo dušo v varnem okolju*) in da šolskemu znanju dodajo še vse tisto, kar se v zidani učilnici in formalnem okolju ne da pridobiti. To nakazujejo tudi različne raziskave. Raziskave iz leta 2003ⁱ so na primer pokazale, da so **mladi, člani mladinskih in prostovoljnih organizacij, bolj zdravi** in v teh okoljih tudi razvijejo lastnosti in pridobijo izkušnje, ki jih doma in v šoli ne bi (*raziskovanje lastne identitete, soočanje s stresom/jezo, postavljanje ciljev, reševanje problemov, samozadostnost, zagnanost, timsko delo, aktivnosti v naravi, upravljanje s časom, večja pripadnost družbi*). Raziskavaⁱⁱ, ki so jo izvedli na britanskem otočju, je iz širše družbe izpostavila skavte, kot prebivalce z boljšim duševnim zdravjem in večjo odpornostjo v težkih časih.

Skavti v Sloveniji uvrščamo **zdravje v sam vrh vrednot vzgajanja** in ga v skavtski vzgoji postavljamo ob bok "**odgovornosti**", "**samostojnosti**" in "**pristnosti**". Le zdrav posameznik je lahko odgovoren član družbe in prav vzgoja takih odgovornih posameznikov je poslanstvo naše organizacije. Zdrav način zabave, preživljanja prostega časa oz. zdravo življenje sploh je bistvo globalnega in lokalnega skavtskega programa že od njegovih začetkov - torej več kot sto let.

Zavedamo se, da skavtski vzgojni program večinoma vpliva na mlajše po starejših, po voditeljih, ki so neprestano na očeh zglada željnim mladim; mladim, ki iščejo smisel in si ustvarjajo prijateljske vezi; mladim, ki jim je neredko težko. Voditelje zato spodbujamo, da so kot sopotniki na poti odraščanja **zglede odgovornega obnašanja**:

1. do sebe - skrbijo za telesno in duševno zdravje, zadostno količino spanja, naš program nikoli ne spodbuja omamljanja, opijanja in kajenja;
2. do sočloveka - učijo se komunicirati, jasno izražati in sočutno poslušati, začutiti stisko, sočustvovati in priskočiti na pomoč;
- in 3. do narave - puščajo za seboj svet lepši, kot so ga prejeli, spodbujajo trajnostnost, ne delajo škode z neprimernim vedenjem.

Ustvarjanje varnega okolja je za nas pomembna vrednota. Naši člani so povedali, da se jih velik del počuti dovolj varno, da so lahko to, kar so, brez pretvarjanja. In zaradi slednjega se skavtski voditelji pogosto spoprijemamo (*posredno ali neposredno*) s stiskami in posledicami, ki jih otrokom in mladim v družbi, družinah in med vrstniki povzročajo alkohol ter druge nezdrave izbire.

V Sloveniji je alkohol dostopen na vsakem koraku. Pritiski medijev, porabniške miselnosti in sovrstnikov so močni in vedno ne spodbujajo zdravih odločitev, zato je za nas pomembno, da otroke in mladostnike naučimo **kritičnega presojanja in odgovornega odločanja**. Verjamemo, da je to naš največji doprinos, saj na omejevanje dostopnosti alkohola, cigaret in drugih drog nimamo večjega vpliva. Ne želimo, da bi naši člani razvijali dvojno moralo, temveč da si **do alkohola ustvarijo odnos, poznajo zdrave meje in ustvarijo kulturo uživanja**, ki ne bo vodila k škodljivim posledicam. Pomembno je, da svojo skavtsko obljubo živimo tudi zunaj skavtskih aktivnosti (v šoli, doma, med prijatelji), saj smo ravno tam najbolj prepričljivi. Pomagamo si z različnimi treningi samorefleksije, igrami vlog, nadgrajevanjem znanja, študijem raziskav, spoznavanjem osebnih zgodb, preseganjem stereotipov, preventivnimi aktivnostmi, ozaveščanjem o posledicah ter spodbujanjem pristnosti.

V preteklih treh letih smo Skavti (ZSKSS) spodbudili združevanje mladinskih organizacij na področju zdravja in intenzivno ozaveščali o pomenu zdravja med mladimi. Vodili smo projekt "Za zdravje mladih", rezultat katerega je bila tudi **Zaveza mladinskega sektorja k zdravju**, ki smo jo podpisali konec leta 2016. V letih 2017–2019 nadaljujemo delo v mladinskem sektorju, tokrat s še večjim poudarkom na dejavnostih za povezovanje pri preprečevanju omamljanja, zasvojenosti in skrbi za duševno zdravje ter spodbujanju zdravega življenjskega sloga na področju prehrane in gibanja.

Skavti sočustvujemo z družinami, ki se soočajo z alkoholizmom. Veseli smo vsakoletne spodbude 40 dni brez alkohola in se akciji **z veseljem, mladostno in pogumno** pridružujemo. Ker verjamemo v otroke in mladostnike in v moč preventivnega dela.

ⁱ [Hansen DM, Larson RW, Dworkin JB](#). What Adolescents Learn in Organized Youth Activities: A Survey of Self-Reported Developmental Experiences. *Journal of the Research on Adolescence* 2003; 13:25–55.

ⁱⁱ Be(ing) prepared: Guide and Scout participation, childhood social position and mental health at age 50—a prospective birth cohort study. *J Epidemiol Community Health* 2017; 71:275–281